

DRAAIBOEK

VOOR PROJECTLEIDERS
VAN..

SNOEPGROENTE

jongeren op
gezond gewicht

Colofon

Ontwikkeling

De “SnoepGroente!” campagne is ontwikkeld door JOGG Noord-Veluwe. Dit draaiboek voor projectleiders is geschreven door GGD Noord- en Oost-Gelderland. De bijbehorende Bitemap voor basisscholen is in 2017 samengesteld door De Hortus, Centrum voor Natuur en Milieu. In 2018 is de Bitemap geactualiseerd en met werkbladen aangevuld door Jolanda Zeilmaker buro voor educatie.

Bronnen

In de Bitemap is, met toestemming, gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- EU-Schoolfruit
- Smaaklessen
- www.schoolfruitdigibord.nl
- Greenpeace

Vormgeving

Voorpagina en stappenplan draaiboek: DAP Illustration, info@dapillustrations.com

Financiële ondersteuning

De ontwikkeling van de Bitemap voor basisscholen is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage vanuit Jong Leren Eten.

Contact

Voor meer informatie over de campagne en de diverse campagnematerialen kun je contact opnemen met:

Kasper Doesborgh
Regionale projectleider JOGG NV
Oranjelaan 3, 3843 AA Harderwijk
Tel. 06 48 33 43 00
k.doesborgh@harderwijk.nl

Uitgave

Januari 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Doelgroep	3
3. Doel	3
4. Campagne onderdelen	4
5. Stappenplan voorbereiding en uitvoering campagne	5
6. Uren en kosten	8
7. Publiciteit	9
8. Evaluatie	9
Bijlage 1: Overzicht lesactiviteiten Bitemap	11
Bijlage 2: Overzicht aanvullende activiteiten	13
Bijlage 3: Voorbeeld vragenlijst evaluatie scholen	17

1. Inleiding

Groente eten is goed voor de gezondheid van kinderen. Het eten van verschillende soorten groente is de beste manier om voldoende voedingsstoffen binnen te krijgen. Ook is het een goede gewoonte waar kinderen de rest van hun leven voordeel van zullen hebben.

Veel kinderen eten echter te weinig groente. Uit cijfers van GGD Noord- en Oost-Gelderland blijkt dat in 2017 slechts 44% van de kinderen van 0 tot 12 jaar dagelijks groente eet. Bovendien weten kinderen vaak niet hoe groenten worden verbouwd en van het land op het bord terecht komen.

Om kinderen te laten ervaren dat het eten van groente belangrijk, lekker en gezond is en dat het verbouwen ervan ook nog eens erg leuk kan zijn, is de “SnoepGroente!” campagne ontwikkeld door Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) Noord-Veluwe (bestaande uit de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Nunspeet, Oldebroek en Putten). De campagne werd in 2016 ontwikkeld en voor het eerst uitgevoerd en werd in 2017 en 2018 doorontwikkeld.

De Noord-Veluwse gemeenten zijn enthousiast over de campagne die zij in de afgelopen 3 jaar hebben neergezet. Graag delen zij de opgedane kennis en ervaring, en inspireren ze anderen om de campagne over te nemen.

Op basis van dit draaiboek en de bijbehorende Bitemap met lesactiviteiten voor basisscholen (zie hoofdstuk 4) kan een projectleider de “SnoepGroente!” campagne voorbereiden en uitrollen op basisscholen in zijn/haar werkgebied.

2. Doelgroep

De “SnoepGroente!” campagne richt zich voornamelijk op leerlingen en leerkrachten van groep 1 tot en met groep 8 van het basisonderwijs.

De campagne is echter goed uit te breiden naar (ouders van) 0 tot 4-jarigen en 12-plussers. Hiervoor worden in bijlage 2 suggesties gegeven.

3. Doel

Het doel van de campagne is dat kinderen vaker en meer groenten gaan ‘snoepen’. Veel soorten groenten zijn – zonder te koken – uitermate geschikt als tussendoortje of als snack. Vandaar de titel “SnoepGroente!”. Bij de campagne wordt vooral ingezet op het eten van groente buiten de avondmaaltijd om.

Omdat groenten veelzijdig gebruikt kunnen worden, is er in de campagne aandacht voor de volgende aspecten:

- het belang van groente eten;
- verschillende manieren en momenten waarop groente genuttigd kan worden;
- verschillende manieren waarmee het eten van groente leuker gemaakt kan worden;
- de manier waarop en periodes waarin groenten geteeld/verbouwd worden en de herkomst van onze gewassen;
- kennismaken met en proeven van verschillende (snoep)groenten.

De projectleider kan bovenstaande doelen zo nodig verder uitwerken in (SMART) subdoelen.

4. Campagne onderdelen

Bitemap met lesactiviteiten voor basisschoolleerkrachten

De basis van de “SnoepGroente!” campagne bestaat uit de Bitemap. Dit is een map met lesactiviteiten over (snoep)groente voor leerkrachten van groep 1 tot en met 8 van het basisonderwijs. In de Bitemap zijn – met toestemming – materialen opgenomen van EU-schoolfruit, Smaaklessen, schoolfruitdigi-bord.nl en Greenpeace. Hieronder staat kort weergegeven welke lesactiviteiten voor welke (combinatie)groep beschikbaar zijn. In bijlage 1 staat een uitgebreidere tabel.

Groep 1-2	Groep 3-4	Groep 5-6	Groep 7-8
Proeven	Proeven	Snoeptest	Proeven
Namen leren	Namen leren	Tomatentest	Groentedipjes en -drankjes
Groente- en fruitbingo	Stekken en zaaien	Groente- en fruitbingo	Groente- en fruitbingo
Groentesap maken	Groente- en fruitbingo	Diverse opdrachten	

De Bitemap biedt leerkrachten van deelnemende scholen handvatten om “SnoepGroente!” activiteiten zelfstandig uit te voeren in zijn/haar klas. Bij elke lesactiviteit wordt in de Bitemap informatie gegeven over doel, tijdsduur, benodigde materialen en wijze van uitvoering in de klas.

De lesactiviteiten zijn gebundeld voor groep 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8. Hierbij is mix gemaakt van lesactiviteiten die insteken op het vergroten van de kennis over groenten in het algemeen en de wijze waarop deze groeien, het vormen van een mening over groenten en het ervaren en proeven van verschillende soorten groenten.

In de meeste lesactiviteiten komt niet alleen het eten van groente, maar ook het eten van fruit aan de orde. De lesactiviteiten zijn echter door de leerkracht relatief makkelijk zelf aan te passen, door de opdrachten over fruit te vervangen door opdrachten over (snoep)groenten.

De Bitemap is verkrijgbaar via Kasper Doesborgh, de regionale projectleider van JOGG Noord-Veluwe (zie het Colofon voor zijn contactgegevens).

Aanvullende activiteiten binnen en buiten de schoolomgeving

Het wordt sterk aanbevolen om de lesactiviteiten in de klas aan de hand van de Bitemap, uit te breiden met aanvullende activiteiten die binnen en/of buiten de schoolomgeving voor basisscholen en/of andere doelgroepen worden uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan een excursie naar een (stads)moestuin, een kookworkshop, een gastles, voorlezen in de bibliotheek of een spaaractie bij een supermarkt.

Deze aanvullende activiteiten versterken de campagne en vergroten de kans op succes. De aanvullende activiteiten bieden de kinderen de mogelijkheid om naast de theorie ook praktisch bezig te zijn met het thema (snoep)groente.

De ervaring leert dat een aanbod van diverse interessante aanvullende activiteiten enorm helpt bij de werving van scholen voor de deelname aan “SnoepGroente!”. Leerkrachten vinden deze namelijk erg interessant, zeker als de organisatie, uitvoering en financiering hen (nagenoeg) volledig uit handen genomen wordt.

Een mooi uitgangspunt is dan ook dat elke basisschool minstens 1 aanvullende activiteit per deelnemende (combinatie)groep krijgt aangeboden.

De JOGG-regisseurs van JOGG Noord-Veluwe hebben tijdens de “SnoepGroente!” campagne diverse aanvullende activiteiten georganiseerd in samenwerking met lokale partners zoals NME centra, supermarkten en kwekerijen. In het schema op de volgende pagina worden deze aanvullende activiteiten kort weergegeven en in bijlage 2 staan uitgebreidere beschrijvingen.

Projectleiders die in hun eigen werkgebied met de “SnoepGroente!” campagne aan de slag gaan, kunnen hieruit inspiratie opdoen. De aanvullende activiteiten die een projectleider kan aanbieden, zijn

uiteraard mede afhankelijk van de beschikbare hoeveelheid tijd, energie en geld. Ook hangen deze af van de mogelijkheden die de omgeving en samenwerkingspartners bieden.

0-4 jaar	4-12 jaar	12-18 jaar	Volwassenen
Toolkit Kinderopvang Mama Café SnoepGroente! Memory Groentehapjes in 10 stapjes	Voorlezen en proeven Excursie Moes-/Pluktuin Debat over voeding Groente- en fruitmeter Speurtocht Supermarkt Workshop Traktaties Gastles voeding Kookworkshop	Debat over voeding	Weekaanbiedingen groente Sparactie Supermarkt Doeboek Groente www.eetgroente.nl

De Bitemap en dit draaiboek bieden deelnemende basisschoolleerkrachten en projectleiders - als het goed is - voldoende informatie om de "SnoepGroente!" campagne uit te voeren.

Mochten er toch nog vragen zijn, dan kan contact worden opgenomen met Kasper Doesborgh, de regionale projectleider van JOGG Noord-Veluwe (zie het Colofon voor zijn contactgegevens).

5. Stappenplan voorbereiding en uitvoering campagne

Stap 0. PLANNEN (januari – februari)

- Projectleider aanstellen. De campagne wordt voorbereid, gecoördineerd en geïmplementeerd door een projectleider. Dat kan een JOGG-regisseur, Gezonde School Adviseur, medewerker van een NME centrum, een buurtsportcoach/combinatiefunctionaris of een andere professional zijn.
- Projectgroep vormen. De voorbereiding en implementatie van de campagne is een flinke klus. Het is handig als de projectleider een projectgroep vormt met vertegenwoordigers van (de belangrijkste) samenwerkingspartners, zoals CJG, GGD, NME centrum, welzijnsorganisatie, buurtsportcoach, basisscholen en voedingsdeskundigen. Ook ondernemers zoals supermarkten of restaurants kunnen een waardevolle bijdrage aan de projectgroep leveren. De projectgroep helpt bij het organiseren en/of uitvoeren van (onderdelen van) de campagne.
- Campagneperiode bepalen. Bepaal in overleg met de projectgroep (en liefst ook met de samenwerkingspartners, zie volgende stap) de periode waarin de campagne uitgevoerd wordt. Hiervoor kan het beste een periode van 6 weken worden aangehouden. In Noord-Veluwe is gekozen voor de periode begin september tot half oktober (de 6 weken voor de herfstvakantie); dit draaiboek gaat uit van deze campagneperiode. Lokaal kiezen voor een andere campagneperiode is echter ook mogelijk.

Stap 1. PLOEGEN (februari – april)

- Samenwerkingspartners zoeken. Breng in kaart welke potentiële samenwerkingspartners een bijdrage kunnen leveren aan de campagne. Denk hierbij aan de bibliotheek, supermarkten, groenteboeren, moestuinverenigingen, grote tuincentra zoals Intratuin, etc.
- Informatiebijeenkomst organiseren. Organiseer eventueel een bijeenkomst voor de potentiële samenwerkingspartners waarin je hen informeert over en enthousiasmeert voor deelname aan "SnoepGroente!". Tijdens deze bijeenkomst kan je ook ideeën voor aanvullende activiteiten ophalen. Een aantal van deze samenwerkingspartners kunnen ook deelnemen aan de projectgroep. Uiteraard is het ook mogelijk om afzonderlijke gesprekken te voeren met alle (potentiële) samenwerkingspartners.
- Lokaal plan van aanpak opstellen. Stel in overleg met de projectgroep een lokaal plan van aanpak op waarin onder andere doel, doelgroep(en), aanvullende activiteiten, planning, taakverdeling en interne en externe over de campagne beschreven wordt.

- (extra) Budget verwerven. Maak een schatting van alle kosten die je denkt te maken. Onderzoek tijdig de mogelijkheden voor het verwerven van budget.

Stap 2. ZAAIEN (februari – juli)

- Aanvullende activiteiten voorbereiden. Bepaal samen met de samenwerkingspartners welke aanvullende activiteiten aangeboden gaan worden, zie bijlage 2 voor suggesties. Maak met de betreffende partners (concrete!) afspraken over de organisatie, inhoud, planning, begeleiding, uitvoering en kosten van deze aanvullende activiteiten.
- Werving scholen voorbereiden. Stel een wervende brief of mail op waarin de campagne aansprekend beschreven wordt en waarin gevraagd wordt of en zo ja met welke groepen ze aan de campagne willen meedoen. Geef in de wervingsbrief/mail duidelijk aan wat scholen kunnen verwachten als ze aan de campagne meedoen en wat er van hen verwacht wordt. Bepaal welke scholen je gaat benaderen voor deelname aan de campagne en maak een adressen/mailinglijst.
- Aanmeldsysteem voorbereiden. Maak eventueel een systeem waarin je de aanmelding van scholen voor deelname aan de campagne en de aanvullende activiteiten kan bijhouden.
- Evaluatie voorbereiden. Het is aan te bevelen om in elk geval een procesevaluatie uit te voeren. Hiermee breng je tijdens en na afloop van de campagne in kaart of de campagne volgens plan verlopen is en of de deelnemende basisscholen en samenwerkingspartners tevreden waren over de campagne. Zie bijlage 3 voor een voorbeeld.
Het is in aanvulling op de procesevaluatie ook mogelijk om een effectevaluatie uit te voeren onder de deelnemende basisscholen. Hiermee breng je in kaart of de campagnedoelen zijn behaald. Een organisatie met ervaring in het uitvoeren van onderzoek kan hierbij mogelijk helpen, zoals bijvoorbeeld de GGD. Zie ook hoofdstuk 8.

Stap 3. GROEIEN (mei – juli)

- Wervingsbrief/mail verzenden. Verstuur tijdig (uiterlijk begin mei) de wervingsbrief/mail naar de geselecteerde scholen. Dit geeft scholen de kans om de campagne in hun jaarplanning op te nemen.
- Scholen bellen/bezoeken. In aanvulling op de schriftelijke werving, is een persoonlijke benadering van de scholen aan te bevelen. Dit kan via een toelichting van de campagne in een (bovenschools) overleg en/of via het bellen/bezoeken van de scholen.
- Aanvullende activiteiten plannen. Maak – in overleg met de aanbieders van de aanvullende activiteiten – een overzicht van data waarop zij deze activiteiten kunnen aanbieden.
- Deelname campagne bijhouden in aanmeldsysteem. Vraag elke school om aan te geven of zij wel/niet willen meedoen aan de campagne. Probeer voor de zomervakantie hierover uitsluitel van alle scholen te krijgen. Houd de aanmelding van de scholen bij in het aanmeldsysteem. Het is handig om op elke deelnemende school 1 contactpersoon te hebben waarmee je afspraken kunt maken. Dit kan bijvoorbeeld een docent, de Intern Begeleider of de NME-coördinator zijn.

Stap 4. VERZORGEN (juli – begin september)

- Deelname aanvullende activiteiten bijhouden in aanmeldsysteem. Stuur het overzicht met aanvullende activiteiten en de data waarop deze worden aangeboden naar de contactpersonen van de deelnemende scholen. Vraag hun om aan te geven voor welke aanvullende activiteiten zij belangstelling hebben en wanneer zij die (bij voorkeur) zouden willen uitvoeren. Houd de aanmelding van de scholen voor deelname aan de aanvullende activiteiten bij in het aanmeldsysteem. Maak op basis van de aanmeldingen (zo nodig) een definitieve planning. Geef de definitieve planning tijdig (liefst minstens 2 weken voor de start van de campagne) door aan de contactpersonen van de deelnemende scholen en de betreffende samenwerkingspartners.
- Campagnematerialen verspreiden. Zorg ervoor dat alle benodigde campagnematerialen tijdig gereed en gedrukt/gekopieerd zijn. Maak (liefst uiterlijk 1 week voor de start van de campagne) een

ronde langs alle deelnemende basisscholen om de campagnematerialen te overhandigen. Daarbij kan je meteen de campagne toelichten.

- Publiciteit genereren. Verstuur evt. een persbericht over de (start van de) campagne. Om de kans op media-aandacht te vergroten, helpt het als je een feestelijke start op een van de deelnemende scholen organiseert. Het is handig om hiervoor aan te sluiten bij een van de campagneactiviteiten op de betreffende school. Zie ook de suggesties in hoofdstuk 7.

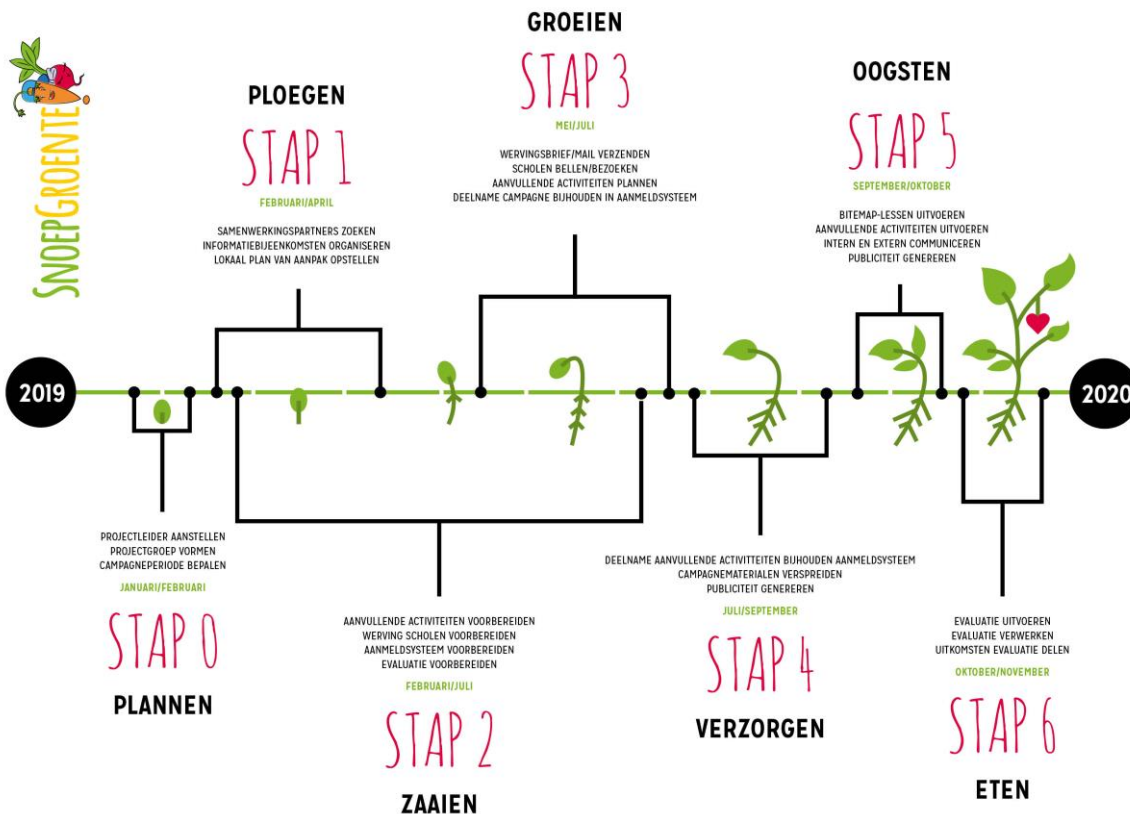
Stap 5. OOGSTEN (begin september – oktober)

- Bitemap-lessen uitvoeren. De docenten van de deelnemende scholen voeren de Bitemap-lessen uit.
- Aanvullende activiteiten uitvoeren. De aanvullende activiteiten worden volgens planning uitgevoerd. Het is aan te bevelen om de deelnemende scholen en de uitvoerende samenwerkingspartners tijdig een herinnering te sturen over de planning van de aanvullende activiteiten. Dit lijkt misschien wat kinderachtig en overbodig, maar het voorkomt vervelende misverstanden. Zet in deze herinnering ook de naam en contactgegevens van de projectleider zodat scholen en/of samenwerkingspartners weten wie ze kunnen bellen bij last-minute vragen, wijzigingen en/of afmeldingen.
- Intern en extern communiceren. Zorg voor regelmatig tussentijds contact met de deelnemende scholen en de samenwerkingspartners om te checken of een en ander volgens afspraak / planning verloopt.
- Publiciteit genereren. Ook tijdens de uitvoering van de campagne kan je publiciteit genereren. Bijvoorbeeld via artikelen/berichten in lokale kranten en websites en posts op sociale media. Maak goede afspraken met je samenwerkingspartners over wie wat wanneer en op welke manier communiceert.

Stap 6. ETEN (oktober – november)

- Evaluatie uitvoeren. Verstuur na afloop van alle campagne-activiteiten (een link naar) de vragenlijst naar de deelnemende scholen. Geef daarbij het belang aan van het invullen van de vragenlijst, om de response te vergroten. Geef ook aan wanneer je de antwoorden op de vragen uiterlijk wil ontvangen.
- Evaluatie verwerken. Bekijk alle antwoorden op de gestelde vragen. Noteer wat goed is gegaan en wat niet (zo) goed is gegaan. Trek (zo nodig samen met de projectgroep) conclusies over een eventueel vervolg van de campagne; op welke punten kan de opzet gelijk blijven en op welke punten dient deze aangepast te worden?
- Uitkomsten evaluatie delen. Vergeet niet om de (belangrijkste) uitkomsten van de evaluatie te delen met de betrokkenen, zoals de scholen en/of de samenwerkingspartners.

Tijdslijn stappenplan voorbereiding en uitvoering campagne
(als afzonderlijk document verkrijgbaar via Kasper Doesborgh (zie Colofon))

6. Uren en kosten

Het lastig om de hoeveelheid tijd en geld te specificeren die nodig is om de “SnoepGroente!” campagne uit te voeren. Dit is namelijk sterk afhankelijk van de inzet vanuit de projectgroepleden ter ondersteuning van de projectleider en van de aanvullende activiteiten die worden aangeboden en de afspraken met de samenwerkingspartners hierover.

Om toch een indicatie te geven:

- Inzet projectleider: Reken op ongeveer 30 uur als je de campagne een beperkte invulling geeft en slechts 2 of 3 aanvullende en/of PR activiteiten organiseert naast de inzet van de Bitemap. Dit kan oplopen tot 150 uur of meer als je de campagne uitgebreid opzet en een scala aan verschillende aanvullende en PR activiteiten organiseert en veel tijd en energie steekt in de werving voor deelname aan de campagne.
- Kosten: De uitgaven voor de SnoepGroente! campagne varieerden in Noord-Veluwe van ca. €200 tot €1.000 per gemeente. De kosten waren hoog in gemeenten die de Bitemap in grote oplagen lieten drukken (meerdere exemplaren per deelnemende school) en/of gemeenten die de uitvoering van de aanvullende activiteiten en de benodigde materialen (grotendeels) zelf bekostigden.

Voor het genereren van (extra) budget kan gedacht worden aan de volgende opties:

- Beleid duurzaamheid
- Economische zaken (groente van dichtbij)
- Gezondheidsbeleid
- Wijkmanagement

- PPS/sponsoring constructies
- Subsidieregelingen zoals deze van Jong Leren Eten: <https://www.jonglereneten.nl/minister-kondigt-subsidieregeling-aan-voor-scholen-en-kinderdagverblijven>

7. Publiciteit

In aanvulling op het versturen van een persbericht en het plaatsen van berichtjes over de campagne op sociale media, kan je ook denken aan andere acties om aandacht voor het thema SnoepGroente! te trekken.

Zo genereerde JOGG Hattem publiciteit voor de start van de SnoepGroente! campagne door met een supermarktkar en 2 mascottepakken van JOGG NL, langs de deelnemende basisscholen en kinderopvanglocaties te rijden. In de boodschappenkar zat voor elke school een boodschappentas gevuld met groenten, die de scholen konden gebruiken bij de uitvoering van de Bitemap-lessen. Een Hattemse supermarkt sponsorde deze gevulde boodschappentassen.

JOGG Putten besteedde tijdens de jaarlijkse Ossenmarkt (een soort braderie) aandacht aan de SnoepGroente! campagne. Zo konden kinderen een spiesje met groenten maken, een groente silhouet quiz (groente raden op basis van het silhouet) en een groente voel quiz (groenten blind voelen en raden) doen.

8. Evaluatie

In 2017 heeft het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid een evaluatie van de “SnoepGroente!” campagne uitgevoerd. Dit betrof een kwalitatieve evaluatie met de 6 JOGG-regisseurs van JOGG Noord-Veluwe. De organisatie en succes- en faalfactoren van de campagne werden met hen besproken in een werksessie eind november 2017. De JOGG-regisseurs stelden via roulerende speed-dates vijf belangrijke vragen aan elkaar.

De 5 vragen waren:

1. Hoe ben je tot invulling van de themaweken SnoepGroente! gekomen? Welke factoren zijn daarop van invloed geweest? Wat wilde je bereiken?
2. Wat ging goed? Wat hou je vast? Denk hierbij niet alleen aan activiteiten, maar ook processen (samenwerking, randvoorwaarden etc).
3. Wat zou je in 2018 anders doen? Wat heb je daarvoor nodig? Wie kan je daarbij helpen?
4. Welke tip die je van een collega JOGG-regisseur hebt gekregen is je het meest bijgebleven?
5. Als je mag dromen, hoe zien jouw meest ideale thema-weken er dan uit? Welke aspecten uit die droom zou je in realiteit kunnen proberen? Wat heb je daarvoor nodig?

De belangrijkste conclusies waren:

- Op tijd beginnen: in februari voor een campagne in het najaar.
- Betrek partijen/partners vanaf het begin, laat ze mee denken/schrijven bij ontwikkeling van plannen. Dit draagt positief bij aan eigenaarschap en borging.
- Zorgen voor voldoende financiële middelen: bij voorkeur financiële middelen met een structureel/vast karakter.
- Less is more: je moet de goede dingen goed blijven doen. In plaats van alles doen. Gaat ook over keuzes maken.
- Leer van elkaar en gebruik elkaars connecties.
- Rol regionale successen uit.

- Doe het samen, verdeel taken.

In de werksessie werd in beperkte tijd veel ervaring uitgewisseld.

In 2018 is door het Evaluatiebureau Publieke Gezond een van de aanvullende activiteiten geëvalueerd, namelijk de debatten over voeding van “Nederland Leest Junior”, zie bijlage 2 voor een korte beschrijving van deze activiteit.

Uit het onderzoek bleek dat de debatten die hebben plaatsgevonden positief beoordeeld werden door de JOGG regisseurs, de onderzoeker van het Evaluatiebureau en de leerlingen. Er was enthousiasme bij de leerlingen en ze gaven aan meer bewust te zijn geworden van gezonde voeding.

Een leerpunt voor een volgende ronde is om op tijd te starten met het voorbereiden en werven van scholen voor dit campagneonderdeel, zodat het voor scholen planning technisch mogelijk is om deel te nemen.

Met betrekking tot de samenwerking met de bibliotheek in het kader van een gezonde leefstijl hebben JOGG regisseurs de volgende ideeën:

- Bibliotheek laten aansluiten bij andere JOGG campagnes binnen de gemeente
- Een ‘Gezonde Leeshoek’ maken met verhalen over bewegen, groente en/of fruit.
- Gratis water, fruit en/of groente in de bibliotheek neerzetten.

De evaluatierapporten van de bovengenoemde onderzoeken zijn verkrijgbaar via Kasper Doesborgh (zie Colofon).

Bijlage 1: Overzicht lesactiviteiten Bitemap

Groep 1-2

Titel van het materiaal (bron)	Activiteit	Tijd	Blz.
Woordkaarten (SnoepGroente!)	De kinderen oefenen met de namen van de verschillende groente. Het gaat er niet om dat ze de namen kunnen lezen, maar dat ze het woord herkennen.	10 min	2
Opdracht (SnoepGroente!)	De kinderen kijken of ze de groentes kennen en vertellen hun klasgenootjes wat ze gegeten hebben en of ze het lekker vinden.	15 min	4
Werkblad (SnoepGroente!)	De kinderen omcirkelen de juiste groente. Visuele discriminatie.	10 min	5
Groente- en fruitbingo (EU-Schoolfruit)	Iedere dag ander groente of fruit mee naar school? De groente- en fruitbingo stimuleert dit op een speelse manier.	10 min	6
Groente en fruit ontdekken (Smaaklessen)	De kinderen observeren de groenten. Hoe zien deze eruit, van buiten en van binnen? Hoe voelen/ruiken/smaken ze? Waar komen ze vandaan?	45 min	8
Groenten en fruit voor op school (EU-Schoolfruit)	De kinderen ontdekken dat je allerlei groente en fruit kunt meenemen naar school.	45 min	10
Lessuggesties voor groep 1 (schoolfruitdigibord.nl)	Een blad vol met aanvullende lessuggesties om leuke korte activiteiten uit te voeren in de klas.	div	13
Gezond sap (EU-Schoolfruit)	De kinderen ontdekken dat je van allerlei fruit en zelfs van groente zelf lekker sap kunt maken. Probeer hier bijvoorbeeld ook wortelsap en spinazie sap!	45 min	15
Lessuggesties voor groep 2 (schoolfruitdigibord.nl)	Een blad vol met aanvullende lessuggesties om leuke korte activiteiten uit te voeren in de klas.	div	18

Groep 3-4

Titel van het materiaal (bron)	Activiteit	Tijd	Blz.
Woordkaarten (SnoepGroente!)	De kinderen oefenen met de namen van de verschillende groente; bekende en nieuwe groente. Ook te gebruiken bij de les 'Nieuwe schoolgroenten'.	10 min	22
Je eigen groente stekken en zaaien (SnoepGroente!)	De kinderen stekken en zaaien hun eigen groenten.	30 min	25
Groente- en fruitbingo (EU-Schoolfruit)	Iedere dag ander groente of fruit mee naar school? De groente- en fruitbingo stimuleert dit op een speelse manier.	10 min	28
Een gezonde pauzehap? (Smaaklessen)	De leerlingen leren een gezonde keuze te maken in wat ze aan eten en drinken meenemen voor in de pauzes	45 min	30
Nieuwe fruitsmaken (EU-Schoolfruit)	Dit lesblad kun je gebruiken als inspiratie en gaat over kennismaken, proeven en praten over groente (ipv fruit).	45 min	32
Lessuggesties voor groep 3 (schoolfruitdigibord.nl)	Een blad vol met aanvullende lessuggesties om leuke korte activiteiten uit te voeren in de klas.	div	34
Nieuwe schoolgroenten (EU-Schoolfruit)	De kinderen leren nieuwe soorten groente kennen.	45 min	36
Lessuggesties voor groep 4 (schoolfruitdigibord.nl)	Een blad vol met aanvullende lessuggesties om leuke korte activiteiten uit te voeren in de klas.	div	39

Groep 5-6

Titel van het materiaal (bron)	Activiteit	Tijd	Blz.
Snoeptest (SnoepGroente!)	De leerlingen testen diverse soorten SnoepGroente.	30 min	44
Tomatentest (SnoepGroente!)	De leerlingen doen een uitgebreide tomatentest.	30 min	46
Groente- en fruitbingo (EU-Schoolfruit)	Iedere dag ander groente of fruit mee naar school? De groente- en fruitbingo stimuleert dit op een speelse manier.	10 min	47
Lessuggesties voor groep 5 (schoolfruitdigibord.nl)	Een blad vol met aanvullende lessuggesties om leuke korte activiteiten uit te voeren in de klas.	div	49
Lessuggesties voor groep 6 (schoolfruitdigibord.nl)	Een blad vol met aanvullende lessuggesties om leuke korte activiteiten uit te voeren in de klas.	div	52
Inspiratieboek Smaaklessen (Smaaklessen)	Diverse verwerkingsopdrachten	div	55

Groep 7-8

Titel van het materiaal (bron)	Activiteit	Tijd	Blz.
Groente- en fruitbingo (EU-Schoolfruit)	Iedere dag ander groente of fruit mee naar school? De groente- en fruitbingo stimuleert dit op een speelse manier.	10 min	64
Wat proef ik? (EU-Schoolfruit)	De kinderen bereiden bijzondere dips met groente en testen hun smaakpapillen.	45 min	66
Wat proef ik in deze shake? (Europees Schoolfruit programma)	De kinderen bereiden bijzondere drankjes met groente en fruit en testen hun smaakpapillen.	45 min	69
Groente en fruit – herkomst van de tomaat (Greenpeace)	Met dit materiaal gaan de leerlingen op ontdekkingsstocht naar de herkomst van hun (appel of) tomaat.	40 min	74
De Gigagrote Groente (en fruit) Quiz (schoolfruitdigibord)	Door middel van een quiz leren de kinderen waar de groentes vandaan komen en hoe ze groeien.	2x 30-45 min	82

Bijlage 2: Overzicht aanvullende activiteiten

NB. Van de **geel gemarkeerde activiteiten** zijn materialen beschikbaar via Kasper Doesborgh (zie het Colofon voor zijn contactgegevens).

Voor (ouders van) 0-4 jarigen

Toolkit Kinderopvang

JOGG Putten heeft een **toolkit** over SnoepGroente! ontwikkeld voor 0 tot 4 jarigen. Kinderdagverblijven en peuterspeelzalen kunnen met deze toolkit aan de slag met verschillende lessen en opdrachten over “SnoepGroente!”, zoals spelletjes, knutsels, voorleesboeken en een ‘proef en voel pakket’. Diverse andere Noord-Veluwse JOGG-gemeenten zetten deze toolkit ook in.

Mama Café

JOGG Nunspeet verzorgde samen met de bibliotheek een bijeenkomst van het **Mama Café** over voeding, voor moeders met hun peuters en kleuters (duur 2 uur). De moeders kregen een workshop over etiketten lezen van een diëtist. Zij konden samen met hun kind op de foto met de mascottes Tamira Tomaat en Wilma Wortel. De kinderen konden luisteren naar verhalen over groentevrienden en meedoen aan een Nijntje gymles. En natuurlijk konden er snoepgroenten geproefd worden.

SnoepGroente! Memory

JOGG Elburg heeft het SnoepGroente! **Memory** ontwikkeld, hiervoor werden de groentefiguren van de campagne “Groente, zet je tanden erin” van JOGG NL gebruikt. Dit spel deelden zij uit aan de kinderopvangorganisaties die deelnamen aan de SnoepGroente! campagne (5 spellen per locatie). Diverse andere Noord-Veluwse JOGG-gemeenten gebruikten dit memoryspel ook.

Groentehapjes in 10 stapjes

De campagne “Groentehapjes in 10 stapjes” voor (ouders van) 0-1 jarigen van JOGG NL is goed in te zetten voor de SnoepGroente! campagne; meerdere Noord-Veluwse gemeenten hebben dat gedaan. Ouders leren hoe ze hun baby vanaf 4 maanden stap voor stap kunnen laten wennen aan groentehapjes. Zie <https://www.eetgroente.nl/tips-en-tools/0-1-jaar> voor meer informatie over deze campagne.

Voor 4-12 jarigen

Voorlezen en proeven

In Harderwijk heeft een medewerker van NME De Hortus kinderen van groep 1 in de klas voorgelezen over gezonde voeding. Na afloop konden de kinderen verschillende groenten proeven.

Excursie Moestuin/Pluktuin

JOGG Nunspeet organiseerde voor groep 4 en 5 een **excursie** naar moestuinencomplex ‘De Bunte’. De kinderen werden in 3 groepjes verdeeld, die in 3 rondes van 10 minuten een educatief programma doorliepen. Terwijl groep 1 een werkblad invulde over groenten die in de moestuin te vinden zijn, kreeg groep 2 uitleg over het onderhoud van een moestuin. Groep 3 ging aan het werk met zaaien,

oogsten, schoffelen, voorbereiden en bemesten. Na afloop kregen alle kinderen een zakje tuinkerszaadjes met een instructiekaart om de te laten ontkiemen in de klas.

JOGG Putten organiseerden een excursie naar Pluktuin 'Het Platteland' voor Kinderopvang, BO-scholen en VO-scholen. De kinderen gingen de tuin in met een medewerker van de Pluktuin. Samen ervoeren, plukten en proefden zij wat er op dat moment groeide en bloeide. De inhoud van de excursie werd aangepast aan de leeftijd van de kinderen.

JOGG Elburg voerde samen met medewerkers van een buurtmoestuin een activiteit uit voor kinderen van 4 tot en met 8 jaar. De jongste kinderen knutselden met echte en papieren pompoenen. De oudere kinderen hielden pompoenen uit en maakten pompoensoep.

JOGG Harderwijk verzorgde voor leerlingen van groep 5 en 6 een excursie naar Stadsogst Harderwijk (een duurzame tuinderij). De kinderen kregen een rondleiding, speelden een quiz, waren actief tijdens met sport en spel en deden een speurtocht.

Debat over voeding

Voeding was het hoofdthema van Nederland Leest Junior in 2018. Er is hiervoor een debatles over voeding gemaakt bij het boek "Graaf Sandwich en andere etenswaardigheden" van Jan Paul Schutten. Kijk hier voor het lesmateriaal voor groep 7 & 8: <https://www.nederlandleest.nl/lesmateriaal-voor-groep-7-8/>.

In het kader van de SnoepGroente! campagne regelden enkele Noord-Veluwse gemeenten dat het debat op het gemeentehuis kon plaatsvinden in aanwezigheid van de burgemeester of een wethouder. JOGG Putten deelde aan deelnemende groepen een groentepakket uit, verzorgd door een plaatselijke groenteboer.

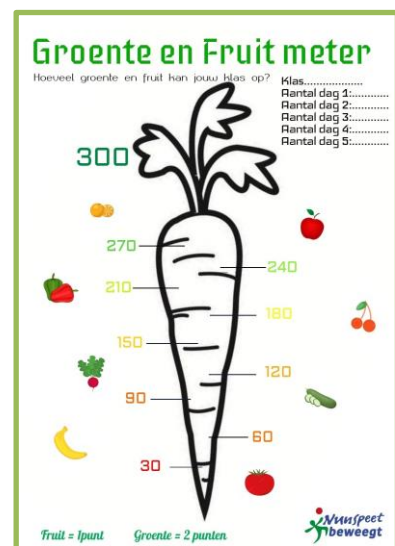
Groente- en fruitmeter

JOGG Nunspeet ontwikkelde een groente- en fruitmeter voor gebruik in de klas. Kinderen konden gedurende 1 schoolweek steeds 1 punt scoren als ze fruit en 2 punten als ze groente meenamen naar school.

Speurtocht Supermarkt

JOGG Nunspeet organiseerde een speurtocht in de supermarkt voor groep 7 & 8. Tijdens deze speurtocht van 50 minuten leerden de kinderen over gezonde en ongezonde producten en over de verschillen tussen biologische, verse, blik en diepvries groenten.

JOGG Ermelo organiseerde ook een speurtocht in de supermarkt; in de herfstvakantie voor BSO kinderen. De kinderen gingen in de supermarkt op zoek naar verschillende soorten groenten en beantwoordden allerlei vragen daarover. De groentemascottes van JOGG NL waren erbij en natuurlijk konden er snoepgroenten geproefd worden.

Workshop Traktaties

JOGG Ermelo verzorgde tijdens het Sportoberfest een workshop traktaties voor kinderen van 2-12 jaar. Kinderen konden maken: dolfijntjes van banaan en druifjes, appelhamburgertjes, mini hamburgertjes en Babybel monsters (zie foto). De hiervoor benodigde materialen werden door een lokale supermarkt gratis geleverd.

Gastles voeding

In Harderwijk volgden leerlingen van groep 3 en 4 een gastles over voeding door een voedingsdeskundige van Nutriwijzer.

Kookworkshop

Onder begeleiding van een chef-kok van Restaurant Basilek volgden leerlingen van groep 7 uit Harderwijk een gezonde kookworkshop.

Voor 12+

Debat over voeding

Voeding was het hoofdthema van Nederland Leest Junior in 2018. Er is een debatles over voeding gemaakt bij het boek "Graaf Sandwich en andere etenswaardigheden" van Jan Paul Schutten. Kijk hier voor het lesmateriaal voor klas 1 en 2 van het VMBO: <https://www.nederlandleest.nl/lesmateriaal-voor-vmbo-12/>.

In het kader van de SnoepGroente! campagne regelden enkele Noord-Veluwse gemeenten dat het debat op het gemeentehuis kon plaatsvinden in aanwezigheid van de burgemeester of een wethouder. JOGG Putten deelde aan deelnemende klassen een groentepakket uit, verzorgd door een plaatselijke groenteboer.

Voor volwassenen

Weekaanbiedingen groente

Diverse JOGG gemeenten spraken met lokale supermarkten en/of groenteboeren af dat zij tijdens de campagneperiode van "SnoepGroente!" wekelijks een of meer snoepgroenten in de aanbiedingen deden om de campagne te ondersteunen.

JOGG Elburg liet grote vloerstickers maken van de groentefiguren van de campagne "Groente, zet je tanden erin" van JOGG NL. Deze vloerstickers werden in de Elburgse supermarkten in de groenteafdeling op de vloer geplakt.

Spaaractie Supermarkt

JOGG Harderwijk ontwikkelde samen met de Jumbo de Healthy Meal box. Dit is een kartonnen doosje a la de doos van McDonald's Happy Meal. Kinderen (en hun ouders) konden de Healthy Meal Box bij 3 Jumbo vestigingen ophalen en voor maar €1,- vullen met 3 stuks groente en/of fruit. Bij de kassa kregen ze dan nog een leuk speeltje. Na gebruik kon de doos uitgevouwen worden tot een bordspel.

In Nunspeet konden supermarktbezoekers zegels sparen voor een snackbox. Bij aankoop van SnoepGroente! ontving men 1 zegel. Bij 5 zegels was de spaarkaart vol en ontving men een snackbox van het merk Orange Rebel. De snackbox is een handig bakje om groente en fruit mee te nemen, bijvoorbeeld naar school.

Groente Doeboek

Het Doeboek Groente van GGD Haaglanden is een makkelijke en leuke tool voor professionals (onderwijs, welzijn en zorg) die met ouders/opvoeders en kinderen vanaf ca. 2 jaar werken. Het Doeboek Groenten bevat interessante weetjes over het thema groenten eten, tips en ideeën voor

teambijeenkomsten, ouderbijeenkomsten, festival- en wijkactiviteiten, thematafels en kinderactiviteiten. Zo geef je ouders/opvoeders op een leuke manier handvatten en informatie over hoe ze makkelijker goede en gezonde keuzes kunnen maken voor hun kind en zichzelf.

www.eetgroente.nl

Veel ouders vragen zich af hoe ze hun kind voldoende groente kunnen laten eten. Op deze site geven JOGG NL en het Voedingscentrum tips aan ouders van baby's tot en met tieners. Via de SnoepGroente! campagne kan je bekendheid geven aan deze website.

Bijlage 3: Voorbeeld vragenlijst evaluatie scholen

Dit is het evaluatieformulier van de SnoepGroente! campagne. De campagne is ontstaan vanuit een samenwerking tussen JOGG-Harderwijk, Stichting De Hortus, JUMBO Supermarkten, Stadsoogst Harderwijk, restaurant De Basiliëk, Bibliotheek Noordwest Veluwe en Nutriwijzer. De kern van de 'SnoepGroente!' campagne bestond uit de Bitemap, bestaande uit lessen voor groepen 1-2, 3-4, 5-6 en 7-8. Naast de lessen konden scholen zich inschrijven voor excursies/gastlessen/workshops.

Het invullen van deze evaluatie duurt ongeveer 5 minuten. Namens het projectteam bedankt voor het meedoen en het invullen van de enquête!

Wat is uw e-mailadres: _____

Vragen over de Bitemap lessen

1. Hoe heeft u de lessen uit de Bitemap uitgevoerd?

- Ik heb de lessen volledig uitgevoerd
- Ik heb de lessen grotendeels uitgevoerd
- Ik heb de lessen beperkt uitgevoerd
- Ik heb de lessen niet uitgevoerd (u kunt de vragen 3 t/m 6 overslaan)

2. Als u de lessen niet of beperkt hebt uitgevoerd, wat was daarvan de reden?

---

3. Hoe reageerden uw leerlingen op de lessen van SnoepGroente?

- Heel enthousiast
- Redelijk enthousiast
- Niet enthousiast

4. Welk rapportcijfer geeft u de lessen van SnoepGroente?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Heeft u opmerkingen over de lessen van SnoepGroente?

---

6. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over SnoepGroente?

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
SnoepGroente is praktisch goed uitvoerbaar.	☐	☐	☐	☐	☐
Het lesmateriaal van SnoepGroente ziet er aantrekkelijk en verzorgd uit.	☐	☐	☐	☐	☐
De tijdsinvestering voor SnoepGroente is acceptabel.	☐	☐	☐	☐	☐
SnoepGroente sluit goed aan op het kennisniveau en de belevingswereld van de leerlingen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik beschik over de juiste kennis en vaardigheden om SnoepGroente te gebruiken.	☐	☐	☐	☐	☐

Ik wil komend jaar graag hulp en ondersteuning bij het geven van de SnoepGroente lessen.	☐	☐	☐	☐	☐
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Vragen over de aanvullende activiteiten

Om leerkrachten te helpen bij de uitvoering van SnoepGroente en om het effect bij leerlingen en ouders te vergroten, zijn in de SnoepGroente! campagne enkele aanvullende activiteiten opgenomen.

Optionele excursies/cursussen waarvoor scholen zich konden aanmelden:

- De organisatie van een voorlees-les door vrijwilligers van De Hortus voor de groep 1;
- De organisatie van een supermarkt-tour bij JUMBO Supermarkten voor groep 2;
- De organisatie van een gastles verzorgd door Nutriwijzer voor de groepen 3-4;
- De kick-off van de SnoepGroente campagne bij Stads oogst voor de groepen 5-6;
- De organisatie van een kookworkshop bij restaurant De Basiliek voor de groep 7;
- De organisatie van een debat in de Raadszaal van Gemeente Harderwijk in samenwerking met Bibliotheek Noordwest Veluwe voor groep 8.

Overig:

- De Healthy Box bij JUMBO Supermarkten.

Over deze aanvullende activiteiten gaat de volgende vraag.

7. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de aanvullende activiteiten?

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	NVT
De voorlees-les voor groep 1 was waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De vrijwilligers van De Hortus hebben de voorlees-les leuk gedaan voor de kinderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De supermarkt-tour voor groep 2 bij de JUMBO was waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De supermarkt-tour bij de JUMBO hebben de kinderen als leuk ervaren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De gastles van Monique Zuidwijk van Nutriwijzer was waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De gastles van Nutriwijzer was leuk voor kinderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De excursie naar Stads oogst was waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De excursie naar Stads oogst hebben de kinderen als leuk ervaren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De excursie naar restaurant De Basiliek was waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De excursie naar De Basiliek hebben de kinderen als leuk ervaren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het debat bij Gemeente Harderwijk was waardevol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De kinderen hebben het debat als leuk ervaren	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ik zou volgend jaar met mijn klas weer meedoen aan een gastles/excursie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn klas heeft niet meegedaan aan een gastles/excursie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het inschrijven voor de workshops/excursies/gastlessen via de website van Stichting De Hortus was prettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er waren voldoende plekken beschikbaar om aan te melden voor het aanvullende aanbod	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vragen over het effect op leerlingen en ouders

We hopen dat de SnoepGroente! campagne effect heeft gehad op de leerlingen en op hun ouders. Hierover gaan de volgende vragen.

8. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over het effect van de SnoepGroente! campagne op uw leerlingen?

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
De leerlingen weten meer over het groeiproces en/of de herkomst van groenten	☐	☐	☐	☐	☐
De leerlingen hebben nieuwe soorten groente leren kennen	☐	☐	☐	☐	☐
De leerlingen waarderen het proeven van nieuwe soorten groenten	☐	☐	☐	☐	☐
De leerlingen kunnen een gerecht met groenten bereiden	☐	☐	☐	☐	☐
De leerlingen kunnen aangeven hoe zij beter kunnen voldoen aan de aanbevolen hoeveelheden groente per dag	☐	☐	☐	☐	☐
De leerlingen zijn gemotiveerd om meer groente te eten	☐	☐	☐	☐	☐

9. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over het effect van de SnoepGroente! campagne op de ouders ?

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
De ouders zijn geïnformeerd over de SnoepGroente! campagne; via hun kind, de school of op andere manieren	☐	☐	☐	☐	☐
De ouders zijn gemotiveerd om hun kind meer groente te laten eten	☐	☐	☐	☐	☐

Tot slot nog een paar algemene vragen

10. Op welke school heeft u SnoepGroente! uitgevoerd?

---

11. In welke groep/klas heeft u SnoepGroente! uitgevoerd? (u mag meerdere antwoorden aankruisen)

- Groep 1
- Groep 2
- Groep 3
- Groep 4
- Groep 5
- Groep 6
- Groep 7
- Groep 8

13. Was het voor u duidelijk wat er van u verwacht werd mbt de SnoepGroente! campagne?

- Erg duidelijk
- Redelijk duidelijk
- Niet zo duidelijk
- Totaal niet duidelijk

14. Wat vond u van de periode die voor de SnoepGroente! campagne is gekozen (week 40 t/m 46)?

- Prima
- Niet optimaal, maar goed te doen
- De periode maakt mij niet zo veel uit
- Een andere periode was makkelijker geweest

15. Welke periode is volgens u vanuit school gezien het meest geschikt voor de SnoepGroente campagne?

- September-oktober
- November-december
- Januari-februari
- Maart-april
- Mei-juni

16. Zou u de SnoepGroente! campagne volgend schooljaar opnieuw willen uitvoeren op uw school?

- Ja
- Weet ik nog niet
- Nee

17. Heeft u op andere plekken dan uw eigen klas iets gezien van SnoepGroente? Zo ja, waar?

---

18. Wilt u verder nog iets kwijt?

**jongeren op
gezond gewicht**